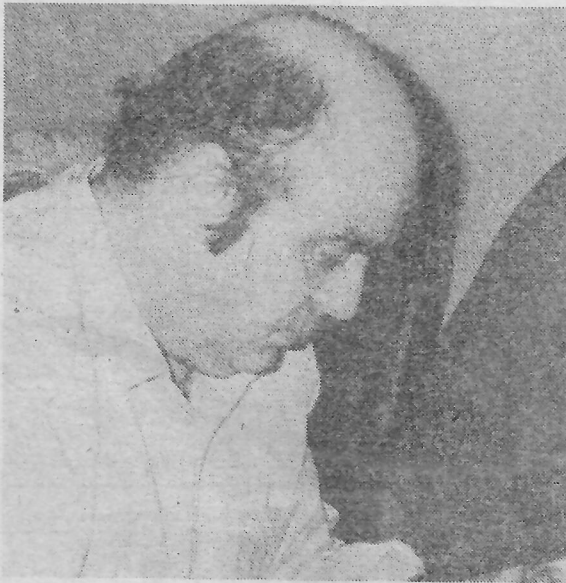

PŘETLAK

ČASOPIS STUDENTŮ UNIVERSITY PALACKÉHO V OLOMOUČI

Úterní Televizní noviny vzrušily celou Olomouc. Ředitel Základní školy Na hradě v Olomouci, PaedDr. Jiří Gerža v nich dopisem oznámil, že 15. 1. 1990 zahájil protestní hladovku. Města lidí je znepokojena. Co se děje? Kdo dovedl pana Geržu k takovému soufalému činu. Pokusil jsem se celou věc zmapovat. Ale zašleme po pořádku dopisem, uveřejněným v TN.

V Olomouci 15. 1. 1990

Vzhledem k tomu, že trvale dochází k osočování členů KSČ za kolektivní odpovědnost za uplynulých 40 let, rozhodl jsem se na protest proti tomuto posuzování a proti přístupu ke členům KSČ kteří se ne všichni provinili proti morálce, slušnosti a lidu této země zahájit dnem 15. ledna 1990 hladovku.

Své pracovní a služební povinnosti budu plnit bezesbýt-ků.

Tuto skončím až po zárukách, že bude objektivně a nestranně posouzena práce všech komunistů jak ve vedení škol, tak i prostých členů KSČ a podle toho budou hodnoceni za svou práci.

PaedDr. Jiří Gerža
Ředitel ZŠ v Olomouci
Na hradě 5

17. 1. dopoledne jsem osobně navštívil pana Geržu, který mi poskytl rozhovor.

Přetlak: Vy jste, pane Geržo, vyhlásil hladovku. Váš dopis tady mám, hovoříte v něm o osočování komunistů, o kolektivní odpovědnosti. Pokud vím, všude se odsuzuje princip kolektivní viny. Máte na to jiný názor?

Pan Gerža: Já si myslím, že se sice odsuzuje princip kolektivní viny, ale nejsem vnitřně přesvědčen o tom, že se to nedotahuje naprosto přesně do konce. Rozumíte mi, není to dodržováno na 100 %.

Př: Máte pocit, že dochází k perzekucím členů jen za to, že jsou členové KSČ, bez ohledu na to...
G: Ano, bez ohledu na to, jak se chovali - a tak. Já vám řeknu, mám v rodině případ, kde je to obyčejný dělník, který mlčí klidivě velmi tvrdě. Je členem strany a v současné době by od něj ani pes kůrku nevezal, rozumíte mi? Ale to nechci zdůrazňovat, proto, že je to moje rodina.

Př: Jistě ve svém okolí znáte víc takových případů...
G: Ano.

Př: ...mohl byste tedy některé uvést?
G: Je nutno, podle mě, rozlišit jeho podíl viny. To znamená, jak se choval atd. Já chci, aby se objektivně, vždycky posoudilo, jak se člověk choval. Víte, házet všechny do jednoho balíku, to nejde. Mně se třeba dotklo vystoupení v Tv to-

PROTESTUJI!

ho studenta v Brně, když tam hovořil o tom, že by měli být všichni komunisté souzeni. Prezident Havel mu to sice převěřil, ale tyto názory jsou zřejmé. A kdyby těchto názorů bylo jenom sto, tisíc, už je to názor velmi nebezpečný. V tom, doufám, budete se mnou souhlasit.

Př: Přece nemůžeme chtít po všech, aby měli jednotný názor!
G: Já nechci, rozumíte, já nechci a nebudu vnucovat svůj názor všem. Já jenom si myslím, že lidé by opravdu měli být hodnoceni podle toho, jak se chovali, jak pracovali a jaký měli vztah k lidem. A to je nutno posoudit. Já myslím, že jsou v tomhle státě lidé, kteří jsou schopni toto posoudit. Prosim vás, o mě vůbec nejde, to v žádném případě. Kolektiv učitelů na této škole mi dal důvěru, já bych mohl být potichu a maximálně spokojen.

Př: Čili proti Vám osobně žádné persekuce nebyly?
G: V žádném případě! Váší mě osobě absolutně nebylo nistakového! Já jenom okolí vnímám a beru. Člověk nežije ve vákuu. Já osobně odsuzuji násilí v jakékoliv formě. Mě se násilí vždycky přičilo. A proto se mi přičil zásah 17. listopadu. Mně se přičil mlácení, mně se přičil jakákoliv perzekuce. Pochopte jednu věc. Partajníci to měli vždycky těžší, protože je svasoval ten demokratický centralismus. Ti dole v podstatě museli mlčet a pokud se začali bránit, tak dopadli tak, jako já kdysi. Já jsem musel odejít z funkce inspektora, protože jsem se postavil ideologické tajemnici Novákové. Musel jsem odejít, protože jsem s ní nesouhlasil.

Př: V kterém to bylo roce?

G: No, příhrubého roku jsem tady /ředitelem ZŠ Na hradě - pozn. red./, příhrubého roku předtím jsem byl ve fabrice, takže asi 3 roky dozadu. Musel jsem odejít ze školství. Víte, tehdy se mi to začalo přičít. On člověk do určité míry je schopný snášet různé věci, ale pak už to prostě nejde... Čili za cenu toho, že jsem šel od práce, kterou mám nesmírně rád. Já potřebuji být ve škole a slyšet děti kolem sebe. Já si myslím, a proto to dělám, že tady jde o ty děti. My se musíme snažit, aby v těch dětech něco bylo. Aby pokračovaly v tom studiu atd. Rozumíte, já nechci, aby to vypadalo, že obracím kabát. Já chci, aby všechno bylo férový. Já souhlasím s prezidentem Havlem v odmítnutí kolektivní viny. Musí se rozlišovat podíl - koho, za co, jak se kdo na čem podílel.

Př: Čili jde o to, rozlišit schopný - neschopný a nekomunista - nekomunista...

G: Přesně tak. Ať je třeba zelený, ať lidovec, socialista, bezpartijní. Jde opravdu jenom o to, aby se bralo, jaký ten člověk je. Teď jsou totiž ty vážné vyhrcočené proti každému partajníkovi. A ne všichni lidé v partaji byli zlí a jsou zlí...

Př: Vy jste do svého protestu vstoupil pod vlivem nějakých konkrétních případů. Mohl byste je uvést?

G: Prosim vás, na toto téma jsem měl i věra rozhovor s Občanským fórem a nechci tohleto prezentovat. Zatím ne.

Př: Kdy ukončíte hladovku, kdy budete považovat záruky za dostatečné?

G: Včera tady bylo jednání, byli tady zástupci OP, ONV - odboru školství, dnes tady zřejmě budou zase nějaké návštěvy... Chci, aby mi garantovali to, že lidé budou opravdu posuzováni podle toho, jací jsou. Pan ministr Adam už vydal pokyn, jak se budou obsazovat místa inspektorů, ředitelů atd. S tím já naprosto souhlasím. Konkursní forma, "má na to", "nemá na to" atd. Ale byl bych nerad, kdyby mělo být kritériem, jestli byl v partaji nebo nebyl. Ať ukážou skutečné kvality lidí. Hladovku ukončím, až budu mít dojem, že jsme se domluvíli na něčem, na čem oni budou stavět, co jsou schopni zaručit. Já myslím, že se domluvíme. Ten zájem tady bude určitě oboustranný. Já ze sebe nechci dělat nějakého mučedníka. Chci jen, aby byly zváženy okolnosti, které mohou vyvstat. A že mohou vyvstat a že i vyvstávají, nemůžete popřít.

Př: Čili skončíte, až budete mít pocit, že to je na správné cestě?

G: Ano

(POKRAČOVÁNÍ NA STR. 217)

STŘEPY!

prečteli jsme za vás

Na půdě "Stavebního bytového družstva Olomouc" bylo dne 5.12.1989 ustaveno OF, které se snaží o demokratizaci poměrů také na úseku bytového družstevnictví v Olomouci. Víme, že je to úsek, který má jeden z rozhodujících vlivů na život občanů našeho okresu a to vzhledem ke stálému nedostatku bytů a také vzhledem k nemalým problémům s údržbou, vybaveností apod. stávajícího družstevního bytového fondu. Snažíme se o zlepšení poměrů, ale setkáváme se s organizovaným odporem současného vedení družstva. Byla nám strážena i naše nástěnka a stále se s námi jedná z pozice síly. Všichni víme, jak se v minulosti představenstvo i představa volili. Představenstvo je dodnes z 80 % členy KSČ a nomenklaturní kádr - předseda družstva se snaží zavazet kádr, jak se děje i v jiných případech. Je naší prvořadou snahou usilovat sjednání brzké nápravy v životě celého SED Olomouc, a proto vyzýváme všechny družstevníky ke spolupráci. Obracujte se na OF SED s konkrétními zkušenostmi, připomínkami a podněty, o které bychom se mohli společně v nešíl další práci opřít a tyto můžete směřovat přímo na SED Olomouc, provozní budova na ul. J. Mišáka 41, OF SED Olomouc.

Kdo to UHÁDNE?

SLOVO KE ČTENÁŘŮM:

Často se nás ptáte, kdy zase PŘETLAK vyjde a kde ho máte sehnat. Náš časopis by měl vycházet jako týdeník, tedy vždy ve čtvrtek. Bude-li ovšem zpráv víc, vyjde i v úterý. Zatím prodávě řešíme pomocí kolportérů, později počítáme s možností objednávek PNS. Pokud ovšem budete chtít mít nové číslo a nepotkali jste žádného kolportéra, obraťte se na naši patronátní prodejnu TABAK na Horním náměstí mezi PIPI grilem a prodejnou Dílo.

Bez vložek nádherné poprsí
tvoji podprsenka č. 117.
Dodáme dobrou za Kč 28.—. Mistr střihu
A. KOTAPÍŠ
vyrábějí podprsenky a košilečky, Praha-Vršovice, Pátek, ho 41, 61.

Bialystok. Dne 8.1. v 7.30 hodin obsadili studenti bialystocké školy Varšavské univerzity budovu vojvodského výboru PDS. Akce byla uspořádána na protest proti tomu, že jednání mezi studenty, rektorem univerzity a zástupci PDS o předání části budovy PDS studentům, nepřinesla žádné výsledky. /VIA-SIS/

STU PŘETLAK!

Zakázáno mít v rukou, držet, pohybovat s tímto časopisem, pokud není v držení redakce. Za porušení této podmínky bude provedeno zadržení a trestní stíhání. VYROUČENÍ: A. K.

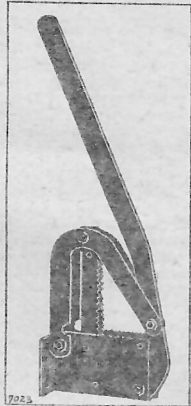
Řím. Od čtvrtka 11. ledna zahájil John Bok hladovku na protest proti tomu, že v Československu nebyl dosud zrušen trest smrti. V dopise ze dne 4.1.1990, odeslaném z Říma, byli poslanci Federálního shromáždění a prezident ČSSR vyzváni, aby tento nejvyšší trest v Československu zrušili. K protestu se připojila členka NTS Marie Divišová.

Plané. My, vojáci ZVS a příslušníci VÚ 36 33 Plané, jsme dnes, 11.1. v 0.00 hod., zahájili hladovku na podporu manifestace, která se má konat dnes odpoledne na podporu zkrácení ZVS na 12 měsíců jako v NDR. Je nám navrhnováno založit svaz vojenské mládeže, zatímco my chceme svobodné fórum. Nejsme v hladovce sami, ale i ostatní už věra. Jde nám především o to, aby se tato záležitost urychleně projednala. Tak jako v NDR, kde trvalo 14 dní. Poslali jsme otevřený dopis prezidentu republiky a jeho kopii do ČST redakci Televizních novin.

Pokladnička dobrých rad pro dům, stáj a hospodářství.

Dřítě kostí, přístroj, který se osvědčil v každém hospodářství.

KRÁSNE PLNÉ POPRSÍ ZDARMA.
Jestli chcete a můžete si to...
Kdo si půjčil během sametové revoluce videokazety a filmové záznamy, ať se vrátí na Stávkový výbor - Křížkovského 14, Olomouc.

Proti svíslému břichu, pro pohodlnou chůzi, proti nebezpečí kýli, pro štíhlou postavu, pro mladivší vzhled, pro utišení vnitřnímu a pro chutku každé chvíli

MultiCopy

Váldice u Jiřina 4.1. VÝZVA NEAMNESŤOVANÝCH VZNEŠENÝCH. Odsouzení s tvů váldice i odsouzení, kteří již byli propuštěni na amnestii určenou prezidentem republiky. V dopise upozorňují na protispoločenské jednání propuštěných okolností a prosí veřejnost, aby pomohla všem propuštěným vězňům, kteří ve výkonu trestu ještě zůstali. "Budete-li se dopouštět trestných činů, piš si svém bývalému spoluvězňovi, a co je velmi důležité, sklamete ty, kteří vám věřili. Zklamete prezidenta pana Václava Havu, který vám věřil. Zklamete prezidentku panu Dagmaru Burdovou, která vám věřila. Zklamete všechny amnestované, kteří si nikdo ani nepamatuje, a přestože se nás téměř netýká, vážíme si toho. Bylo zapotřebí jistě dost odvahy na to, aby byla prozrazena a uvolněna. Tak si vaře toho, co jste dostal, nikdy takou šanci nedali. Tak si vaře toho, co jste dostal, a pochopte, že nesmíte být tak, jak jste byli. Můžete uplatnit své schopnosti, které máte a které vám byly k ničemu. Potlačte své špatné návyky a dokažte svou způsobilost a oprávněnost svého propuštění. My všichni vám držíme palce, ať se vám v životě konečně daří."

RHEUMATISMUS

Výzva Státní knihovny ČSR

Žádáme všechny, kteří vlastní samizdatovou nebo exilovou literaturu, o zapůjčení těchto dokumentů Státní knihovně ČSR pro doplnění Národního konzervačního fondu a studijní účely. Po zhotovení kopií všechny zapůjčené dokumenty okamžitě vrátíme. Proto žádáme, aby každý jednotlivec sepsal seznam titulů s čísly, a případně, v případě, že literaturu uvedeno v tomto seznamu mít nebudeme, dáme na uvedenou adresu zprávu. Kontakt: Martin Žikeš, Státní knihovna ČSR, administrace publikací, Liliová 5, 110 00 Praha 1, tel. 22 59 93, 8-16 hodin.

DEKUJEME FIRMÁM XEROX-CANON MULTICOPY ZA POMOC NA TOMTO ČÍSLE

Canon PAPER (DRY) IA4 210 X 297 500 SH 80 GSM

XEROX 1040

Praha - Hrad sídlo presidenta ČSSR
pan Václav Havel - President
Olomouc Nemilyny 29, prostejne 1989 - 12 hodln
CHARM 12/1989

Vážený pane presidente.
Znáte, jsem volba předsedy F.S. pana Dubčeka a také volbu Vaší. Příklad aleduji Vaše projevy a zásadní obrát v udávání díky řadám naší společnosti z přívodních 21 let již na 40 let. Jíz nejdete celý povolený vývoj československé a tím samozřejmě i naší úspěšnosti ČSSR. Náměm že takhle obrátíte kolo dějin a přetvřete se v to nejlepší, že umíte být omluvě.
Náměm přeto rozhodnutí ze Velmoč. Vy jste faktus nepoznali ani Vaše, který začal, řádně. Náměm že toto rozhodnutí a řádně. Vy jste faktus nepoznali ani Vaše, který začal, řádně. Náměm že toto rozhodnutí a řádně. Vy jste faktus nepoznali ani Vaše, který začal, řádně.

Vážený pane presidente.
Znáte, jsem volba předsedy F.S. pana Dubčeka a také volbu Vaší. Příklad aleduji Vaše projevy a zásadní obrát v udávání díky řadám naší společnosti z přívodních 21 let již na 40 let. Jíz nejdete celý povolený vývoj československé a tím samozřejmě i naší úspěšnosti ČSSR. Náměm že takhle obrátíte kolo dějin a přetvřete se v to nejlepší, že umíte být omluvě.
Náměm přeto rozhodnutí ze Velmoč. Vy jste faktus nepoznali ani Vaše, který začal, řádně. Náměm že toto rozhodnutí a řádně. Vy jste faktus nepoznali ani Vaše, který začal, řádně.

Zdravím informací
instrukce veditele náměstka
instrukce náměstka vedoucímu oddělení
instrukce vedoucímu oddělení mistrů
instrukce vedoucímu oddělení mistrů
instrukce vedoucímu oddělení mistrů
instrukce vedoucímu oddělení mistrů
instrukce vedoucímu oddělení mistrů

MLADÍ a móda

PRETLAK
burdo
MODERNA
НАША СУПЕР-ВЫКРОЙКА

PRETLAK

POZOR UVIDITE-LI OSOBU VE SLUSIVE UNIFORME NASEHO LOSTU (OJLU SLAVY ZAJCEVA) VEZTE ZE SE VOM. JASKYTA JE DNECNA SANCE JAK SICI STUDENTSKÉHO ČAI S OPISU PRETLAK NAMIENI. POZNAVACI BILI PLAST+CEPICE DUI-IA NA ZADECH

PROTESTUJI!

(DOKONČENÍ ZE STR. 1)

Samozřejmě mě zajímal i názor sborovny a Občanského fóra ve škole. Proto jsem i tady zachytil několik názorů.

mluvčí OF ZŠ Na hradě Olga Veselá: Održela jsem tento dopis od pana ředitele v pondělí, šla jsem za ním se dvěma kolegy - paní Kolesníkovou a paní Kučerovou, která tady dělá úsekovou důvěrníci, aby se k tomu vyjádřil. On nám na to odpovídal, že vydané prohlášení se netýká naší školy, že nemá nic proti situaci ve škole. Mimo jiné musím říct, že mu byla vyslovena důvěra. Ke komunistům jsme se tady chovali korektně, čili nikoho jsme nenapadali, jenže v dopise pana ředitele to tak nevznívá. Načež nám pan ředitel při pondělním pohovoru řekl, že to znovu zdrazňuje, že to není proti naší škole, že má výhrady proti současnému řediteli ČST, protože má paměť a ví co /ředitel ČST/ řekl, že má proti Kantárkovi a řadu tady těch věcí.

paní Veselá: Když jsme podepisovali požadavky OF, šli jsme za ním, aby byl informován a při té příležitosti jsem mu řekla, že to taky může podepsat. Odpověděl: "My máme své, vy máte své."

paní Flidrová: My jsme tady totiž byli 5 let pod tvrdým vedením pana ředitele Pražského. Takže naše reakce na ředitele Geržu byla upřímná už tím, že s ním jednal jako s lidmi. Pan Pražák s ním jednal tak, že si to člověk nedovede představit; to byla přímo krutovláda a my jsme s odporem chodili do školy. Čili jeho přístup /ředitele Geržu - pozn. red./ k nám, jako lidem, byl proti panu řediteli Pražákovi rozdílný. Proto jsme panu Geržovi vyslovili důvěru, i když jistě výhrady od generální stávký jsme vůči němu mnozí měli.

paní Kolesníková: Já jsem v pondělí s panem Geržou mluvila. Vysvětlovala jsem mu, že jestli se cítí vzhledem k jednání a situaci ve společnosti nějak dotčený, tak má dnes možnost svůj protest vyjádřit v tisku, v televizi. Každý je ochoten mu dát prostor k vyjádření. Takovito extrémní protest jako je jeho hládková nemá že demokratický proces, který bude dlouhodobý, vyřešit. Ale myslím si, že stanovisko k vývoji nemá pan ředitel zcela správně. Jestliže hovoří o zmanipulovaném davu na Václavském náměstí anebo na manifestacích, kterých jsme se my zúčastnili, a tvrdíme, že nešlo o žádnou manipulaci, pak není jeho pohled na věc zcela správný. My všichni přece víme a všude to slyšíme, že přístup ke komunistům má být diferencovaný, a jestliže se nějaké nedostatky objevují, má se na ně poukázat. Ale rozhodně to nelze takto zevšeobecňovat.

paní Flidrová: Ptala jsem se na schůzi pana ředitele, jaké české záruky, kdo mu je dá, to objektivně a nestranně posouze. Odpověděl, že se setkal s panem Šýkrou /pracovník koordináčního výboru OF Olomouc - pozn. red./ a že ten s ním domluvil.

paní Veselá: Já bych se vrátila k minulým událostem. Začalo to generální stávkou, kdy nás ředitel upozornil a řekl, že si máme plnit vlastní povinnosti a že mu telefonovali z okrese, že si tu chceme něco organizovat. /nejvyššímu místopředsedovi vlády - pozn. red./

paní Coufalová: Myslím, že chování ke straníkům bylo příkladné, chovali jsme se k nim jako předtím.

Princip kolektivní viny odmítá asi většina z nás. Ten to princip byl podstatou např. tragédie Lidic a Ležáků, nuceného přemísťování národů v SSSR, odsun Němců z našeho pohraničí. Je skutečně jediné správné posuzovat konkrétního člověka podle konkrétních činů. Ale přesto si myslím, že hládková je způsobu protestu poněkud nešťastně zvoleným. Zvláště, jsou-li její příčiny vyjádřeny mlhavě a nekonkrétně, jako v tomto případě.

Milena Hanuš

Milada Kyselá

UVADÍ: MIKI KUČERA

Po dva večery jsme byli v olomouckém S-klubu svědky neobvyklého "videomaratónu". S dosud zapovězenými exponáty své rozsáhlé filmové sbírky na videokazetách přicestoval kurýr na slovo vzatý - Miki Kučera z pražské FAMU. O tom, že se národ "svého" Václava jen tak lehce nenasytí, svědčil benadné vyprodaný sál v úterý v podvečer. Série útržků z nejrozdílnějších rozhovorů Václava Havla z domácího i oficiálního prostředí, záběry kamery skryté před bedlivými očima "strážců osobní svobody", dokumenty o setkáních na nejrozdílnějších úrovních, ale především ukázky z Havlových divadelních her v nastudování několika evropských scén. Znácný sugestivní účinek mělo zejména v němčině nastudované "Vyrozměnění" /ponorá křavkovská scéna, labryntem podzemních chodeb se nese odcizená ozvěna podivného hovoru, v záběru několik postav úředníků - skvěle namaskovaných hereckých typů - hovořících nerozumitelným jazykem - tzv. "ntýdne" ty. Absurdní drama přerušuje Miki Kučera přesně mifenými scénami na rozhovory s "odpovědnými" divadelními funkcionáři namně demonstrováním užiti tajemného jazyka přímo v reálu. Závěrečná opona na konci filmové ukázky ze hry "Largo desolato" odděluje spolu se scénou plnou zoufalství symbolicky snad i dobu dvacetileté trestuhodné absence díla nejvýznamnějšího z našich dramatiků.

Potulný filmář představil pak večer osobnost dosud zakázané herečky Vlasty Chramostové, ať už po toku Rudolfa Hrušínského v hororově laděné obžalobě fašismu režisera Juraje Herze "Spalováč mrtvol" nebo ve filmu "Bílá pení", "Až přijde kocour" aj.

Nazítní připravil Kučera další bombastické číslo, tentokrát dokumentárního rázu. Nechal dějiny vrátit o orých kritických jednadvacet let a za bohatého výkladu jemu vlastního promítl dokumenty z události roku 1968. Film "Pražské jaro 1968" krok za krokem postihoval i hodnotil, a ať se nemohl s ohledem na datum své výroby věnovat nejtragičtějším událostem roku, poskytoval množství podnětů k úvaze a samoz-

JAK ODSTRANIT SOCHU

Dějství první:

Rozhodnutí o odstranění sochy bylo, na popud OF, přijato Radou MěNV na schůzi 9. 1. 1990

Dějství druhé:

V pondělí 15. 1. 1990 byl požádán ředitel Dobrušského v druku /DP/ v Olomouci ing. ŽADNÍK, aby zajistil faktické provedení. Byl požádán místopředsedou MěNV panem Kučerou.

Dějství třetí:

Ve středu 17. 1. bylo překročeno k vlastnímu aktu odstranění. Přítomni byli i autoři sochy, kteří dohlíželi nad tím, jak byla socha rozložena a dopravena do deponitáře Galerie výtvarného umění při KVM. Odvoz prováděl DP Olomouc, závod Mosty.

Pana PhDr. Zatloukala z Krajského vlastivědného muzea jsme požádali o rozhovor:

Přetlak: Jaký bude osud sousoší?

Pan Zatloukal: Byla převezena do deponitáře, kde byla uschována.

P: Předpokládáte její další využití?

Z: Nevylučuji její případné použití v budoucí expozici dokumentace období socialistického realismu na Olomoucku.

P: Jak bude naloženo s prostorem Palachova náměstí?

Z: V té otázce není zcela jasno. Mohl by to být parčík /původně zde stála židovská synagoga a rabinský dvůr /kolem 15. 3. 1939 lehly popelem/. Můj osobní názor je buď realizovat zde nějakou stavbu nebo sem umístit pomník Jana Palacha.

P: Nepadl zde návrh prodat sousoší za devizy do zahraničí?

Z: Zatím o tom nevím.

Pak jsme požádali o vyjádření jednoho z autorů sousoší pana Vojtěcha Hořínaka:

"Na soše nás pracovalo víc. Já Vojtěch Hořínka, Rudolf Doležal a další. My jsme byli se sochařem Doležalem pověřeni. On vytvářel model, a my byli pověřeni realizací a uskutečněním té věci. Socha má historický obsah a ten spočívá v tom, že náš lid byl pověřen svobodně vládnout v osvobozené zemi po kruté válce. Měli jsme ve svých představách vzor východní, který měl sociální i mravní základy, které si osvojil náš lid. Tou cestou chtěl jít a to je vyjádřeno. Přáli si, aby tam byli zpodobněni Stalin a Lenin a za nimi byl náš člověk, náš dělník s tou rudou zastavou a vyjadřuje celý ten historický boj a proud, kterým se dal dělník. Dnes o tom máte zprávy. Ty, které jsme měli my, v té době, ty nebyly tak pestře jako máte dnes vy, takže my jsme, když přišli osvoboditelé, to byli Rusové, teď nám tady proudili vojáci a tanky, tak jsme byli šťastni. A byli jsme ochotni naší tehdejší vládě a dělnické třídě, která vedla náš život, jít a si a pomoci jí. Všichni, ať to byli básníci, výtvarníci, spisovatelé. Protože my jsme věděli, co znamená protektorát. Proto jsme šťastni, že můžeme vidět to, co se stalo, hlavně v poslední době, že vše to, co od prezidenta - osvoboditele, diplomata vrcholného vzdělance národa, prezidenta Masaryka se stalo, vyvrcholilo tím, že máme nového diplomata na Pražském hradě, člověka, který je nám blízký. Je mi přes 80 let a něco už jsem prožil. To vše říkám proto, abyste nepochopili, proč jsme se chopili této práce a vtělili jsme do toho kamenného mlínku obsah a to historické, co se nemá hrodit. Jsme vděční tomu lidu, který bojoval i za nás. Víte, my jsme v každé válce někoho z rodiny stratili. Nemáme je zvěčněné ani na památnících, ale máme je v srdcích a v myslích. Pak jsem se dověděl, že je záměr zlikvidovat tady tuto plastiku. Já neschválám s takovým ničením, ať už se jedná o prezidenta Masaryka, ať se jedná o ten krásný pomník Františka Josefa I z bronzu, který stál mezi radnicí a Trojicí a bylo rozhodnuto rozbit ho, tak mého otce - sochaře, to velmi mrzelo. Otce vyprávěl jaká krásná socha to byla. Takže, když jsem se dověděl, že to dílo má být rozbito, jako barbari, šel jsem na OF a řekl svůj názor. Žádal jsem je, aby ten tlak, kvůli odstranění sochy zmírnili, ale bylo mi řečeno, že už se nedá s tím nic dělat. Radnice prý už je rozhodnuta a bude to likvidovat. Já povídám - likvidovat, to snad ne? No, tak jsem šel na radnici a tam mi řekli, že je velký tlak na to, aby ta socha přišla pryč. Říkám, no ano, prosím, ale jsme tady ještě tři, kteří jsme na tom dělali a chceme, aby to, co tady bylo, aby se zapsalo i do kamene a ne jen pomluvit a zahodit.

S rozebráním a převezněním do Lapidária, které by Olomouc potřeboval, jsem souhlasil. Královské město si LAPIDÁRIUM, kde by všechny sochy, které dožívají, byly zachovány. Vždyť my to neděláme jenom pro sebe, ale děláme to pro ty, co přijdou po nás.

Já jsem souhlasil s tím, že socha bude přenesena do jiného místa, kde by tolik nebolelo její vyjádření. Je totiž neodiskutovatelný fakt, že byla dělnická třída, která vládla. Ta tady byla a měla své požadavky. My jsme věřili, po tom osvobození, že to bude v pořádku a dali jsme tomu všechno. Ale všechno dobře dopadlo. Máme mládež vzdělanou, která umí dobře jednat, umí přinášet oběti. Ony to jsou oběti, když mládež musí studovat, sledovat, co se děje a skládat navíc zkoušky, to není špatně! To není malichernost, to je velká věc, které nám předkládají. My si vroucně přejeme a byli bychom rádi, já alespoň osobně. Když tolik bolí ta socha a chce se, aby byla odstraněna, nemůžeme se k tomu stavět natolik, že se to zničí. Prostě to bude převedeno někam, kde se to zachová. Třeba někdo za 100 let bude se zajímat o to, co se v Československu dělo. Já ne, že bych truchlil nad tou prací, kterou jsme vykonali, ale nebyl bych nikdy pro to, barbarsky to ničit."

řejně se spontánní asociací vznikající v souvislosti s událostmi současného Československa. Dobrovolná smrt tehdejšího vojenského generála Janka, který tak údajně řešil svůj konflikt se svědomím za údajnou přípravu vojenské intervence je ještě za vlády Antonína Novotného mi dnes ve srovnání s poklidným životem mnoha osob se svědomím nutně přímo obtěžkaným po neblahých záležitostech Pražského jara, případně mírně řečeno absurdní.

Amatérské metry celulóidu, které následovaly, se už zabyvaly nechalou intervencí a dýchaly mrzavou autentičností. Právý šok přišel v podobě "Filmového týdeníku č. 35". Je to vsutku "černý klenot" našeho dokumentu. Tanky a střelba, hrůza a deprese.

Co tedy závěrem? Ledy už snad roztály, tak teď ať se roztáhne ten filmový pytel /vlastně tresor/ a abych nezapomněl - Díky, pane Kučero!

ET/ni

Postpenitenciární

o příjdu po pokání

Přetlak: Mnoho amnestovaných se na adresu sociální péče ONV vyjadřuje velice skepticky. Mají na vás přeměněné požadavky?

Př.: Kurátorka: Myslím si, že to není tím, jestli mají nebo nemají přeměněné požadavky. To, že k nám klienté často nemají důvěru, je podle mne způsobeno celým systémem, který tady byl. Především tím, že propuštění z nějaké instituce se lidé k další instituci. Vzájme-li se do jejich psychického stavu, tak už to, že musí navštívit národní výbor, aby vůbec dostali nějaké razítko, na ně napíší nějaké jméno. Navíc, my máme velmi omezené možnosti naší pomoci. Máme velké množství povinností ze zákona, ale v podstatě žádná pravomocí. Máme např. za povinnost pomoci jim zajistit zaměstnání, ubytování a pomoci řešit finanční otázky. Jediné, co jakžtakž funguje, je to zajištění finanční. Otázky zaměstnání a ubytování řeší s podniky na základě vlastních osobních kontaktů, protože z titulu své funkce jim nemám možnost nic nařídít. Co se týče zaměstnání, to samozřejmě řešíme ve spolupráci s odborem pracovních sil. Tady vzniká problém, že 80% těch nemluví o amnestii/propuštění jsou recidivisté. Proč jsou to recidivisté, to je druhá věc, ale to tady teď nebudeme řešit. Jsou to recidivisté, tzn. většinou nekvalifikovaní pracovníci. Obecně se ale dá říct, že zaměstnání se nám v rámci okresu daří řešit. Ubytování je horší. Jediná možnost je práce a ubytování a např. při této současné amnestii je práce a ubytování vyčerpány a umísťujeme už i mimo okres. Navíc, protože podniky a ubytování není mnoho, dochází k tomu, že se tyto lidé znovu shlukují, což oni sami dost často nechávají. Jinak je také odkazujeme na odbor bytového hospodářství, které, pokud to jde, se snaží vyjít vstříc jak jen může. Př.: Kromě povinnosti se zaměstnáním a bydlením máte ještě povinnosti finanční.

Př.: Zákon o sociálním zabezpečení z r. 1988 praví, že máme poskytovat společensky nepřizpůsobeným na dobu nezbytně nutnou částku ve výši 200,- Kčs. V ojedinělých a odvodných případech i do výše 1 000,- Kčs. Podle dlepisu z Ministerstva vnitra ta výjimka platí i teď v rámci amnestie, s tím, že jim to dáváme po částkách, protože zákon se snaží sledovat v tomto smyslu i jistý výchovný účel. Je tu ale mnoho problémů. Mnoho amnestovaných se vrací a velice nízkým důchodem. Navíc sociální problémy jako např. rozpadlé rodiny atd. Řešíme to většinou tak, že amnestovaným dáme 200,- Kčs na vyřízení základních dokladů. Jde se ukázat na pracovní odbor. Pokud nebyl přijet do zaměstnání, dostane znovu 200,- Kčs atd. Pokud byl přijat, tak to řešíme třeba i větší částkou - podle toho, kdy má dostat první zálohu. Ta výpomoc může být finanční nebo věcná, ale dohodneme se to musí vejít do 1000,- Kčs. Věcná výpomoc jsou např. poukázky na potraviny, oblečení nebo cestovní lístky. Přitom taková zlázná příjda na 600 až 700 Kčs. Současně v nouzových případech zajišťujeme i ubytování v hotelu. Ještě jednu připomínku k šatstvu. Spolupracujeme s OF Olomouc, kde máříli centrum pro pomoc amnestovaným, kde to šatstvo je. Já jsem je tam posílala, ale bohužel často se mi vraceli, že obnošené šatstvo nebudou nosit.

Př.: Je práce kurátorky v období amnestie a mimo ni stejná nebo se liší?

K.: V době amnestie je samozřejmě daleko víc práce. Tím nechci říct, že by nás tato amnestie zaskočila. Všichni jsme tušili, že bude. Problém byl snad jen v tom, že před tím byly svátky, takže nebylo možné se na ni připravit např. jednání s podniky apod. Navíc propuštění mělo proběhnout během tří týdnů. Situace je úplně jiná. Během devíti nebo deseti dnů je všech 23 tis. lidí venku. U nás v okrese za normální situace se jich ročně vrací v průměru 500. Ted se deset dnů to bylo 290 lidí. To znamená šilný nápor na kurátory. Přitom kurátor je v podstatě jediný mezipříslušník, který jim může pomoci. My jsme tu 14 dní od rána do večera. Normálně to dělá sama, ale teď mi pomáhá v podstatě celá oddělení.

Př.: Je nějak stanovena délka trvání povinnosti starat se o propuštěné?

K.: Ne. Propuštěný se rozhoduje dobrovolně, jestli vyhledá pomoc kurátora. Teď kromě toho prvotního přihlášení se u nás, na základě kterého je mu vydán OP. A jestli má potom propuštěný nějaké problémy, může k nám chodit tak dlouho, dokud nás potřebuje. Je tady sice termín tzv. krátkodobé a dlouhodobé péče, kde jsou stanovené lhůty tři respektive šest měsíců, ale to je pouze orientačně. Fakticky to limitováno není.

Př.: Ještě se vrátím k finanční otázce. Těch 1000,- Kčs, to je na měsíc?

K.: Ne. Předpokládá se, že než těch tisíc korun vyčerpáme, budou ty problémy vyřešeny. Pokud se tak nestane, měl by děl jeho problémy převzít odbor pracovních sil.

Př.: Myslíte podporu v nezaměstnanosti?

K.: Ano. Jak to ale bude probíhat, zatím nikdo neví. Ta vyhláška je úplně nová a nejsou k ní prováděcí předpisy.

Př.: Jak to probíhalo dřív?

K.: Dřív žádná vyhláška nebyla. Odbor pracovních sil se o ně finančně nestaral, takže to leželo všechno na nás.

Př.: V čem spočívá vaše spolupráce s VB a SÚP?

K.: S ÚP nějakým způsobem nespolečujeme. S VB tedy, když byl trestaný propuštěný a měl ochranný dohled.

Př.: Existují nějaké normy nebo pravidla pro to, kdo se má stát kurátorem?

K.: Kurátor je běžný zaměstnanecky poměr. Pokud vím, tak je na kurátora předepsané úplné střední vzdělání. O žádných normách nic neví.

Př.: Jaké máte vy vzdělání?

K.: Mám vysokoškolské, obor psychologie.

Př.: Jaký je váš názor na současný stav v nápravných výchovných ústavech? /NVU/

K.: K tomu by se asi měli vyjádřit příslušníci sboru nápravné výchovy. Pokud jsem do toho mohl nahlédnout já, tak je tam pousta problémů. Jeden z problémů, který se zpětně týká i nás kurátorů je, že propuštění vycházejí z výkonu trestu a velice malým důchodem. Je mi víceméně zřejmé, že když jsou v výkonu trestu i několik let, tak to důchod mají tak nízký.

Př.: Myslíte si, že NVU jsou opravdu nápravné?

K.: Myslím, že to mají jenom v názvu.

Př.: Váš názor na faktické šance propuštěného obvykle a zvlášť za současné amnestie?

K.: Co se týče zajištění zaměstnání a ubytování, povedlo se nám zatím vyřešit to u všech, kdo o to požádali, ať už v okrese Olomouc nebo mimo něj. To jsou ty nejzákladnější podmínky. Jeho další šance závisí jednak na tom, jak s ním ostatní jednají a jednak na faktických snahách klienta. Z praxe vím, že nejzákladnější podmínky ještě nic nezaručují. Když se klient dostane znovu do NVU, je už pak těžko posoudit, kdo to zavinil. Jsem na okrese sama, ale mám k dispozici síť dobrovolných aktivistů pro nápravnou výchovnou činnost v podnicích. V podstatě v každém podniku je aspon jeden většinou pracovník osobního oddělení nebo mistr. Mají na starosti buď spolupráci se mnou nebo semí řešit např. formou rozhovoru, případně problémy klienta-pomoci mu je vyřešit.

Př.: Slyšel jsem názor, že kurátory jsou bývalí příslušníci SÚP.

K.: Já tedy příslušník SÚP nejsem a není mi znám ani jediný takový případ.

Př.: Co si myslíte o tom, že Václav Havel - bývalý "případ" vašich kolegů je nyní prezidentem?

K.: Já si pana Havla velice vážím a že je prezidentem, je úplně v pořádku. Myslím si, že je to velmi správné.

Př.: Co si myslíte, že by se mělo na práci kurátorky změnit?

K.: Spousta věcí. Vůbec celý systém postpenitenciární práce v návaznosti na změny v NVU. Můj názor je, že by se měl změnit celý ten vězeňský systém v naší společnosti. Existuje návrh na změnu, který byl podán tuším v r. 1972, ale byl stažen. Postupem času se ten návrh doplňoval, ale nikdy se nepřistoupilo k jeho řešení.

Př.: Ten návrh obsahoval i změnu NVU?

K.: Návrh se týkal postpenitenciární péče, tedy péče kurátorské.

Př.: Co si myslíte, že by se mělo především změnit na NVU?

K.: Zase. K tomu by se měli především vyjádřit pracovníci NVU. Ti nejlíp vědí, jak to tam bylo. Já mohu mluvit jen ze své praxe. Setkala jsem se několikrát s tím, že propuštěný, který odseděl třeba i deset let, přišel se spoustou závažných problémů. Na dotaz, proč je neřešil už během pobytu v NVU jsem se setkávala s odpovědí, že za tu dobu s ním v NVU mluvil sociální pracovník jednou, že s psychologem, pedagogem nemluvil třeba vůbec. Samozřejmě je zase otázka, do jaké míry mluvil pravdu klient, ale myslím, že pracovníci vzdělaných, kteří k tomu mají odborné předpoklady, je v NVU dost, že jsou dostatečně /tzn. dvoj až trojnásobně lépe/ placeni, ale jejich práci já osobně moc nevidím.

Př.: Váš názor na rozsah amnestie.

K.: No, jakým způsobem byla vyhlášena amnestie a v jakém rozsahu, to je úplně v pořádku, protože byla dána šance opravdu naprosto všem. Spíš mám výhrady k tomu, jakým způsobem to bylo organizováno a provedeno, tzn. jakým tempem.

Př.: Myslíte, že to bylo nedomyšlené?

K.: Neomyšlené si, že by to bylo nedomyšlené ze strany těch, kteří tu amnestii vyhlásili, ale ze strany těch, kteří ji organizovali.

O tom, že amnestie bude, a bude rozsáhlá, se v centru vědělo, ale žádná větší opatření k tomu nebyla.

Př.: Co byste chtěla říct všem amnestovaným?

K.: Chtěla bych říct, že ne všichni se dostali do výkonu trestu nápravné. Někteří se dopustili závažné trestné činnosti. Ale šance byla dána všem stejně. Kurátory si se snaží všem pomoci, a to upřímně. A aby se všichni snažili tu šanci, která jim byla dána, využít.

Olomouc, 17.1.1990

Vzhledem k aktuálnosti tématu jsem musel odevzdat rozhovor s paní Irenou SONNÁGOVOU, okresní kurátorkou města Olomouce, již do tohoto čísla, jehož uzávěrka byla 17.1.1990. Velice se proto omlouvám paní Sonntégové, že jsem jí ještě před otištěním nedonesl článek přečíst pro případné korektury, na čemž jsem se při pořizování rozhovoru domluvil.

Toušek Karel

PRACOVALA JSEM V KANCELÁŘI PRESIDENTA KOSTARIKY

Nedávno přijela do Československa americká studentka, která se chtěla nadýchat "svobodného východoevropského vzduchu". V Olomouci strávila několik dnů a živě se zajímala o stávkové hnutí na naší universitě. My jsme ji samozřejmě přepadli a podrobně si s ní popovídali o všem možném. Dověděli jsme se, že vystudovala Harvardskou universitu v USA, určitý čas pracovala v kanceláři presidenta Kostariky a v současnosti studuje na universitě v britské Cambridge.

Nyní Vám předkládáme výtah z našeho povídání:

REDAKCE: "Mohla bys nám říci, jak je organizován studentský život na amerických universitách?"

STUDENTKA: "V Harvardu existuje něco jako centrum studentské samosprávy, tedy jakási studentská vláda, která je volena všemi kolejiemi. Je to něco jako váš Stávkový výbor a tento orgán je oficiálně uznáván universitou. Studenti pracují v různých komisích, jako jsou komise personální, komise zabývající se studentským životem, ... Toto je oficiální struktura. Tato naše organizace se stává čas od času více či méně politickou. Studenti se mohou vyslovovat i k tak závažným problémům, jako jsou investice v Jižní Africe, k tomu, jak je universita řízena, jak by systém jejího řízení mohl být demokratičtější atd. Mimo tuto strukturu existuje ještě mnohé zájmových organizací, jsou to různé hudební, sportovní, politické a jiné kluby. Máme své noviny - svůj deník, svůj týdeník a kromě toho asi 10 dalších časopisů."

R: "Odkud čerpáte peníze?"

S: "Studenti disponují určitou částkou peněz, která je jim poskytována universitou. Tuto používají na podporu studentů a financování jejich projektů. Některé skupiny studentů se ale financují samy - mohou prodávat např. časopisy, vstupenky na vystoupení svých hudebních skupin atd. Je to vlastně určitá kombinace samofinancování a financování universitou."

R: "Vidíš nějaké odlišnosti v úrovni vzdělání v ČSSR a USA?"

S: "Nemůžu mluvit o úrovni vzdělání v ČSSR, protože jsem došud nemluvila s Čechy o otázkách akademických, ale převážně politických. Jediná věc, kterou bych mohla posoudit, jsou materiální podmínky ke studiu. Hlavní věc je ta, že bychom v USA nemohli přežít s takovým počtem rozmanitých přístrojů. Americké university disponují miliony xeroxů, computerů atd. To je ten největší rozdíl. Na druhé straně je faktem, že tyto přístroje nebývají plně využívány."

R: "Co si myslíš o naší revoluci?"

S: "Je to úžasné. Když jsem přijížděla sem, nevěděla jsem, co mne v Olomouci čeká. Pak jsem přišla na vaši fakultu a tady bylo tolik lidí, plakátů, ozdob, jídla, celá ta organizace, zkrátka - všechno to na mne působilo úžasným způsobem. Jsem velmi překvapena tím, že i když jste nikdy neměli příležitost organizovat takovou akci, zvládli jste to tak dobře. Nejlepší věc, jakou jsem tu slyšela, je to, že lidé říkají, že ne každý musí podporovat Havla, že nechtějí nahradit jednu totalitu totalitou jinou."

R: "Mladí lidé jsou okouzlení 60. léty a intenzivně se zajímají o vše, co s politickým vývojem v tem období souviselo. Je paradoxní, že politický vývoj v současné době nebyl pro ně tak přitažlivý."

S: "Víte, ono to není stejné jako v 60. letech. Problém je v tom, že lidé si myslí, že 60. léta byla jakýsi "zlatým časem". A pokud chtějí nějak vyniknout v současnosti, dělejí všechno v duchu té doby - nosí stejné šaty, poslouchají stejnou hudbu atd. U vás na mě velice zapůsobilo, že lidé sice rádi vzpomínají na 60. léta, ale uvědomují si, že současnost je jiná. Říkájí: "My nechceme Dubčeka, my chceme Havla." Pro Američany je velmi těžké pochopit všechny změny, které u vás během těch 20 let proběhly."

R: "Zajímalo by nás, čím se zabývá většina amerických občanů a co je pro ně prioritnější - politika, kultura, jejich sociální pozice, peníze, ..."

S: "Myslím, že v posledních letech dochází k dosti radikální změně. Nyní se mnoho lidí snaží získat takové zaměstnání, aby mohli pomáhat chudým, společnosti - takže když absolvuji universitu, jsou ochotni dělat i práci, která není tak dobře placena. Spousta Američanů má v současnosti tzv. sociální svědomí. Co nemáme, je znalost toho, jak se mají dělat politické změny, myslím v celonárodním měřítku. Takže můžete v USA vidět spoustu lidí, kteří, když chtějí pomoci, dělají to fermou almužen, jsou ochotni věnovat jednomu trpícímu člověku miliony dolarů. Nejsou si schopni uvědomit, jak by společnost mohla fungovat dehomady. A s tím souvisí i fakt, že pouhá polovina občanů USA chodí volit, což zní nepochybně zvláště. Je to zřejmě tím, že mnoho lidí nevěří, že mohou svým volebním hlasem cokoli změnit. Přesto však v USA žije spousta lidí, kteří chtějí pomoci a být užiteční."

R: "Co bys chtěla poradit nebo doporučit českým studentům?"

S: "Myslím, že vy máte víc co říci nám, skutečně ... Myslím, že je důležité, aby lidé i nadále byli političtí, aby se chovali tak demokraticky, jak je to jen možné. Co mě varovalo, když jsem přijížděla do Olomouce, bylo, když mi jedna paní ve vlaku říkala, že po celou dobu stávky velice podporovala studenty, ale nyní by se nechtěla stát členkou žádné politické strany, nyní je pro ni vše skončeno. Myslím, že to je velmi nebezpečné. Je velmi důležité, aby každý zůstal angažován a snažil se, aby ten nový systém pracoval, nemůžete se spoléhat na to, že to bude fungovat navždy."

Myslím si ale, že se vám podařilo vybudovat úžasné základy, na kterých teď můžete stavět.

Opravdu existuje mnohé, čemu bychom se od vás měli učit ... to, že demokracie něco znamená, že svoboda něco znamená atd. ..."

Z rozhovoru vybral: Tomáš Piňos

ESD

Souloží se v něm podobá lásce. Nebo ohni. I láska se podobá ohni.

BLAHOPŘEJEME STUDENTŮM AVU

MILAN KNÍŽÁK

Narozen 19. 4. 1940 v Plzni, ČSSR.

Studia – 11letá střední škola v Mar. Lázních a v Plané, hudební škola v Mar. Lázních a v Praze. Nedostudoval Vysokou pedagogickou školu v Praze, přípravku na Akademii při Výtvarné škole v Praze, Akademii výtvarných umění v Praze a Matematicko-fyzikální fakultu rovněž v Praze.

Dlouhodobé pobyty a nadace:

USA 1968–70, Západní Berlín 1979–80, 1988, NSR 1982–83, 1985.

Učil a přednášel: Univerzity of Kentucky in Lexington, USA, 1969
University of California in Los Angeles, USA, 1969
Hochschule für Bildende Kunst, Hamburg, NSR, 1983
Profesor na Mezinárodní letní akademii v Salzburku, 1987

K VOLBĚ PANA MILANA

Samostatné výstavy:

- 1958 KASS, Mariánské Lázně, ČSSR
- 1963 Malostranská beseda, Praha, ČSSR
- Výstava na zdi, Nový Svět, Praha, ČSSR
- 1964 Viola, Praha, ČSSR
- 1968 Fluxus West, San Diego, USA
- 1970 Galerie Art intermedia, Kolín nad Rýnem, NSR
- 1972 Museum am Ostwall, Dortmund, NSR
- 1976 Galerie A, Amsterdam, Holandsko
- 1980 Galerie Ars Viva, Západní Berlín
- Galerie A, Amsterdam, Holandsko
- Galerie Baecker, Bochum, NSR
- Museum Helmstedt, NSR
- Oldenbourg Kunstverein, Oldenbourg, NSR
- 1981 Výstava v bytě, Praha, ČSSR
- 1983 Galerie Ars Viva, Západní Berlín
- Galerie Gruppe Grün, Brémy, NSR
- Rank Xerox, Hannover, NSR
- 1984 Galerie Baecker, Kolín nad Rýnem, NSR
- Light und Raum design, Kolín nad Rýnem, NSR
- 1985 Galerie Camomille, Brusel, Belgie
- 1986 Galerie UXA, Navarra, Itálie
- Kunsthalle Hamburg, NSR
- Museo Alchimia, Miláno, Itálie
- OEKZ, Kolín nad Rýnem, NSR
- 1987 Galerie Potocka, Krakov, Polsko
- Galerie Liget, Budapešť, Maďarsko
- Museum Sprengel, Hannover, NSR
- Galerie Wewerka, Hannover, NSR
- UMCH ČSAV, Praha, ČSSR
- Museum Bochum, NSR
- Kulturní dům Blansko, ČSSR
- 1988 VHMP, Praha, ČSSR
- KS Opatov, Praha, ČSSR
- Galerie DAAD, Západní Berlín

Kámen a oheň je fascinující kombinace.

KNÍŽÁKA REKTOREM

Krásna
jako motýli dech
Hebká jako komáři křídlo.
Voňavá
jako šepci malých myšek.
Laskavá
jako ptáci křik, jako chmyří
na hlavě novorozeněta.
Něžná jako malý křeček.

Jedine, že by dům dostal křídla.
Správná křídla zmrákl na zemi umáváním.
Dají se tanat za sebou jako vlečka.
Zamotat do nich jako do spacáku.
Postavit z nich stán. Nabídnout malířům k pomalování.
(Pomalovat bych je i když jsem pro malíře spisovatel, pro spisovatele malíř, pro hudebníky idiot, pro architektky diletant. Nalisk bych na ně čerňeny tečky
93 kilové sluníčko sedmileté přelácející se na 7 m² podlahy
6. podlaží panelového domu, Pta 10, Tulipánova 2802.
Jáka to apokalyptická vidina člověka.)

DEMONSTRACE JEDNOHO

Zastavit se uprostřed davu, na zemi rozvinout papír, postavit se na něj, svléknout si normální oděv a obléci něco výjimečného (např. kabát napul rudý, napul zelený, na klopě zavěšená malá pila, na zadech přišpendlený krajkový kapesník apod...), vystavit plakát s nápisem:

PROSIM KOLEMJDOUNI, ABY, POKUD MOŽNO, PŘI PROCHÁZENÍ KOLEM TOHOTO MISTA KOKRHALI.

Lehnout si na papír, číst knihu, přečtené stránky vytrhávat, pak vstát, papír zmuchtat, spalit, pečlivě zamést zbytky, převléct se a odejít.

(1977)

BILÝ PROCES

Seřveš 10 dní v bílé místnosti s bílým nábytkem, s bílými obrazy, atd. ...
Jez jen bílé jídlo.
Pij bílé nápoje.
Oblekej bílé šaty.
Čti bílé knihy (bez černých písmen).
Můžeš také malovat bílé obrazy, tvořit bílé sochy, bavit se jakýmkoli vyráběním bílých věcí (pomocí bílých nástrojů) nebo si hrát s bílými objekty.
Učiň bílými i své myšlenky.

MILAN KNÍŽÁK

CHRAM PRO VŠECHNA NEBO ŽÁDNÉ NAROZENÍ (1985)

Tento chrám je systémem věží spojených podzemním prostorem, jehož střecha je skloněná v úrovni země. Vstupní prostory do věží jsou většinou ze spodního prostoru.

Ústředním místem je skloněný valc (1), jakýs kněžský, kde nad hlavou „kněze“ je v produzené centrálně umístěn hrotící kovový válec (olář). Hrot stálo malým plamenem (vázná světlo) jen v případě „mše“ (atp.) se rozhoří veškerým plamenem. Jeho světlo je vidět (zvlášť v noci) daleko do okolí.

Jehisanová pyramidní věž (2), postavená z černého kamene (nebo obložena černými kachy) s možností náložky malých dětí, dole je vyřezána schodiště a podlahami umožňující jak skupinová spojení tak i relativní samotu.

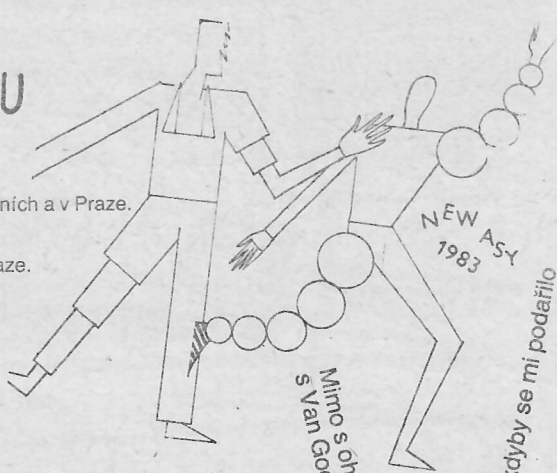
Ohnutá kovová tůra (3) s mírně zavřítými vnitřními stěnami (od eventualních dešťů) bez okna. Bez šňůroch, jen s úzkým vstupním prostorem z podzemí. a s oděsem světle shora slouží jako ruzání prostor.

Zatě (nebo bílá) ozubená věž (4) ze sklopinového betonu a s půdorysem ve tvaru lodí, jako vysoká náložka chráněná lodí slouží, dole je vyřezána rozvazující se schodištěm do podzemního společného prostoru.

Poslední dřevěná šroubovitá se plázcí věž (5), obilá přírky způsobem bání dřevěných kotelnic, skrytá vnitřní labyrinthová schodiště s odpovídající, je podopřena kovovými sloupy. V posledním z nich je úzká vřetovité schodiště, umožňující z konce věže přímý vstup dolů.

Chci jsem vytvořit rituální prostor, kde společné prostory jsou střídány s prostory izolovanými, určenými pro menší skupinky nebo siri jedince. Rovněž záměrně vytvářím tzv. nevyužitá (a nevyužitelná) prostory sloužící jen psychologickým funkcím.

Chrámy může být postaven samostatně kdekoliv, ale preferuji umístění na vrcholu hůleho kopce

Mimo s ohněm bych se chtěl ještě přátelit s Van Goghem, Leonardem, D. I. Mendeleem, Viretorem a s několika kameny.
Mám zelené přirození a kdyby se mi podařilo přeriznout ptáka narodil by se mi kanáři.

C. 267
Obavil vodou ve studni přibavil polebitou řasou podnikat tunelem řasou v kráse naroznouť prozradku rozbité přis teplovatého děstoka a dít se k oboku vespi. Inacio zelo a prázdroj 12- (1964)

(ASBĚSNĚ I - 1982)
Generace se obrátily. Mladí pragmatiči se protvrdují do romantických blaobů starších. Mladí nemí přednost, jen stav, vše je pomijive, stáří je mládí věčnosti. Josef Novak Nazaretský začíná každé rano svůj hřebíkovitý příběh opakující se 3 miliardkrát. Všichni jsme křizování a všichni křizujeme. (Nové podobnosti Krista trapně se snažičino přikřizovat se.) Křiz jako symbol křizovatky. Ruzcesti, které se může propadnout do věčnosti.

21. (ASBĚSNĚ II. - 1982)
Kybernetický pyj produkuje sperma typu TUM 7519. (Nechám se oplodnit rakem. Ale rak je hypotéza v praxi demonstrována automatem L 35XS.) Zelené ticho potřebné k plození podražilo. Kámen vložený do vaginy porodí nový věk. Jikra, která vzkvete pokropena ohněm.

SEM